

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 27.4.2021
Sayı : 1732

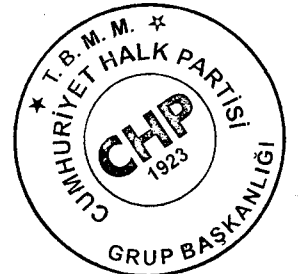
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gaziler İle Şehit Ve Gazi Yakınlarının Şartlarının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim Gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini Saygılarımla Arz ederim.

Yüksel ÖZKAN
Bursa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Gazileri - Uldli Savunma
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih :	29 Nisan 2021
Esas No:	2/3590

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR

28 Nisan 2021

Numara

TBMM
GENEL EVRAK

28 Nisan 2021

813685

LEYSİYE ALIYORUZ

GENEL GEREKÇE

Gazilerimiz, şanlı tarihimizin ebedi kahramanları, destansı tarihimizin yaşayan abideleri, milletimizin bağımsız olma şuurunu diri tutan efsaneleri ve Türk vatanseverliğinin, Türk kahramanlığının, Türk fedakârlığının ölümsüz destanlarıdır. Gazi, vatan sevgisinin sembolüdür. Şehit ve Gazi, toprağı vatan; insanı ulus yapan değerlerdir.

Gazi ve şehit ailelerine yönelik sağlanan haklar ne kadar geniş kapsamlı olursa olsun toplum arasında bu fedakâr insanlara ve ailelerine hak ettikleri itibarın, saygının ve sevginin tesis edilememesi durumunda bu haklar sadece maddi boyutlu ve yüzeysel haklar olarak kalacaktır. Gazi ve şehit ailelerinin toplumun tüm kesimince sahiplenilmesi, onlara olan vefa borcunun ödenmesine yetmese de, bir nebze olsun onlara moral kazandıracak ve kendilerini yalnız hissetmeyeceklerdir.

Şehit yakınları ile gaziler için yaşanan maluliyet sonrası hayat hiçbir zaman eskisi gibi olmamaktadır. Bu kişiler üretim süreçlerine dâhil olmakta zorlanmakta, gelir kaybı yaşamakta, sağlık giderleri artmakta, sosyal dışlanma yaşamakta ve yaşam kaliteleri düşmektedir.

Bu sebeple görevi başında hayatını kaybedenlerin aileleri ve sakat kalanların, yaşamın her alanında desteklenmesi gerekmekte olduğu için şehit yetimleri ve gaziler sosyal güvenceye sahip özel olarak korunması gereken kişiler statüsünde yer almaktadırlar.

Söz konusu kişilerin sosyal, kültürel ve ekonomik yaşam standartlarının iyileştirilmesi, yaşam kalitesinin artırılması, sosyal dışlanma yaşamamaları, toplumsal uzlaşının sağlanabilmesi ve milli bilincin artarak devamlığı açısından önemli bir konudur.

Devlet sosyal güvenlik uygulamaları ile şehit yakınları ve gazilerin sosyal dışlanma yaşamalarını önleyip, yaşam kalitelerini artırarak toplum içerisinde onurlu bir yaşam sürmelerinin sağlamaya gayet göstermelidir.

1982 Anayasanın 61'inci maddesinde "Devlet harp ve vazife şehitlerinin yetimleriyle, malul ve gazileri korur ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlar, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayacak önemli tedbirler alır." denilerek sosyal adaletin sağlanabilmesi ve toplumsal yaşamın uyumu ve işlevselliğini artırmak için şehitlerinin, dul ve yetimleriyle, malul ve gazilerin sosyal kültürel ve ekonomik alanlarda yaşam standartlarının iyileştirilmesi, sosyal dışlanmanın en aza indirilerek sosyal uyumun artırılması, toplum içerisinde sosyal dışlanma yaşamadan hayatlarını devam ettirebilmeleri ve sosyal ekonomik durumlarının iyileştirilmesi anayasal bir zorunluluk olarak kabul edilmiştir.

Bu kapsamda aşağıda belirtilen konularda düzenleme yapılması gerekmektedir.

1. Şerefiye aylığı – Devlet tarafından Gazilerimiz 1005 sayılı yasayla Şeref Aylığı ile ödüllendirmiştir. Savaşa aynı şart ve ortamda katılan Gazilerimize Şeref Aylığı 7 Mart 2007 yılında çıkartılan yasayla sosyal güvencesi olanlar ve olmayanlar olarak ikiye ayrılmıştır. Bu uygulama gaziler arasında hoşnutsuzluk yaratmıştır. Şeref aylığı bir ödüldür ve bu ödül herkese eşit şekilde uygulanmalıdır.
2. Şehit yakınları ve hayatlarını başkasının yardımı olmaksızın idame ettiremeyen gazilere faizsiz konut kredisi verilmelidir.
3. Mülkiyeti kendilerine ait konut verilmelidir.

Şehit yakınları ve gazilerimizin çoğu dar gelirli olup kendilerine ait bir evi bulunmamaktadır. Mevcut uygulamada bazı şehit yakınları ve gazilerimize konut tahsis edilmekle birlikte mülkiyeti verilmemektedir. Bu durum ise şehit ve gazi ailelerinin geleceğe güvenle bakamamalarına ve sürekli endişe içinde yaşamalarına neden olmaktadır.

Şehitlerimizin geride kalanlarına, zor durumdaki gazilerimizin kendilerine aileleriyle yaşayabilecekleri bir ev temin etmek devletin görevidir. Tüm Şehit ve gazilerimizin ailelerine Devlet tarafından mülkiyeti kendilerine ait olmak üzere bir konut verilerek bu endişelerinin giderilmesi gerekmektedir.

4. Şehit yakınları ve gazilere sağlanan istihdam olanakları artırılmalıdır.

Ülkemizde iş bulmanın zorluğu herkesçe bilinmektedir. Şehitlerimizin yakınları ile gazilerimiz ve çocuklarının hayatları da bu durumdan olumsuz etkilenmektedir. Değişik platformlarda sıklıkla dile getirildiği üzere şehit yakınları ile gazilerimiz ve çocuklarına sağlanan mevcut iş imkanları yetersiz kalmaktadır.

Anayasamızın 10'uncu maddesinde harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılmayacağı; 61'inci maddesinde de Devletin harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malul ve gazileri koruyacağı ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Şehitlerimizin eş ve çocuklarının hepsine sınırlama olmaksızın; eş var çocukları yoksa eşle birlikte ana, baba veya kardeşlerinden üçü; eş ve çocukları yoksa ana, baba veya kardeşlerinden ikisine kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam hakkı sağlanması gerekir.

5. Eğitim gören Gazi Çocuklarına okullar açılırken eğitim-öğretim yardımı yapılmalı. Şehit yakınları ve Malul Gazilerin çocuklarına verildiği şekilde yardım yapılmalı.

6. Muharip Gazilerin yaşları 68 yaş ve üzeridir. Hava yolu seyahatlerinde uçağı biniş ve inişlerde yardım sağlanmalıdır. Geçişler için VIP'den yararlanmalıdırlar.

7. Maddi imkânsızlık içinde bulunan Gazinin kızına şeref aylığı bağlanması. Malul gazilerin dul kızlarına verilen maaşın muharip gazilerin dul kızlarına da verilmeli. Gaziler arasında ayırım yapılmamalıdır.

9. 25 yaş üstü gazi çocuklarına Gazi çocuğı olduğuna dair kimlik kartı verilmesi. Gazi çocuğı olduğuna dair kimlik bilgisi belgelenmelidir.

Kanun Teklifimiz ile şehit yetimleri ve gazilerin toplum ile sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda bütünleşmeleri, toplum içerisinde kendilerini değerli olarak görebilmeleri, emek piyasasından kopmamaları, yaşam kalitelerinin artırılması, dışlanmanın önlenmesi ve sosyo-ekonomik şartlarının iyileştirilmesi ya da mevcut durumlarının daha da geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

**GAZİLER İLE ŞEHİT VE GAZİ YAKINLARININ ŞARTLARININ
İYİLEŞTİRİLMESİ AMACIYLA BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 79 uncu maddesinin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “çocuklarına” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve tüm gazi çocuklarına” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesine “ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “maddi imkânsızlık içinde bulunan kızlarına” ibaresi eklenmiş; üçüncü cümlesinde yer alan “herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan gelir veya aylık bağlanmadığı gibi, zorunlu olarak sosyal güvenlik kurumlarından birine tâbi olmayı gerektiren bir işte de çalışmadığını belgelemek suretiyle” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve “eşler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve maddi imkânsızlık içinde bulunan kızlar” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3- 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Muharip Gaziler, havaalanlarındaki (VIP) Salonlarından yararlanırlar. Muharip Gaziye havaalanı içerisinde, uçağa binışte ve uçaktan inişte gerekli yardım sağlanır.”

MADDE 4- 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “bağlananlara” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve şehit yakınları ile hayatlarını başkasının yardımı olmaksızın idame ettiremeyen gazilere” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci ve üçüncü cümleleri yürürlükten kaldırılmıştır.

“b) Yurtiçinde veya yurtdışında kamu konutlarından yararlanmakta iken malul olanların kendilerine, ölenlerin aylığa müstehak dul ve yetimlerine kamu konutları mülkiyeti kendilerine geçirilmek üzere hibe olunur.”

MADDE 6- 3713 sayılı Kanununun ek 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında hayatını kaybedenlerin eş veya çocuklarının hepsi; eşi var çocukları yoksa eşle birlikte ana, bana veya kardeşlerin üçü; eş ve çocukları yoksa ana, baba veya kardeşlerinden ikisi,”

MADDE 7- 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Şehit ve gazi çocuklarına özgü kimlik kartı verilmesi

EK MADDE 5- (1) Şehit ve gazilerin 25 yaşını doldurmuş olan çocuklarına talep etmeleri hâlinde ayrı bir kimlik kartı verilir.

(2) Kimlik kartında yer alacak bilgiler ile kartın tasarımı, temini, basımı, dağıtım ve teslim yöntemi ile üretim ve kişiselleştirilmesinde kullanılacak sistem ile elektronik kimlik doğrulama sistemini belirlemeye Bakanlık yetkilidir.”

MADDE 8- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci cümlesinde yer alan “malulleri” ibaresi “malulü ve muharip gaziler” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerinin Cumhurbaşkanı yürütür.

